

# ენათმეცნიერ-კავკასიოლოგთა VI საერთაშორისო სიმპოზიუმი

9 – 11. XI. 2021

პ რ ო გ რ ა მ ა



თბილისი

2021

სიმპოზიუმი ჩატარდება დისტანციური რეჟიმით Zoom-ის  
პლატფორმის გამოყენებით: [https://zoom.us/j/7057327817?pwd=  
NEtvalRDdjYxNzVxZWZkYTRtdFNjUT09](https://zoom.us/j/7057327817?pwd=NEtvalRDdjYxNzVxZWZkYTRtdFNjUT09)

პროგრამაში მითითებულია თბილისის დრო.

სიმპოზიუმის მასალები მზადდება გამოსაცემად.

## რ ე გ ლ ა მ ე ნ ტ ი

მომხსენებელს – 10 წუთი

კამათში მონაწილეებს – 3 წუთი

მომხსენებელს დასკვნითი სიტყვისათვის – 3 წუთი

## 9 ნომბერი

10<sup>00</sup>

### სიმპოზიუმის გახსნა

შესავალი სიტყვა – თსუ არნ. ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტის დირექტორი, სიმპოზიუმის საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარე პროფ. **ნ. მაჭავარიანი**

მისალმებები:

- გ. შარვაშიძე** – ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი
- ო. აბდულაევი** – ჰ. წადასას სახელობის ენის, ლიტერატურისა და ხელოვნების ინსტიტუტის მთავარი მეცნიერი თანამშრომელი
- კ. ვამლინგი** – მალმოს უნივერსიტეტის პროფესორი
- ბ. ბერსიროვი** – თ. კერაშევის სახელობის ადიდეს ჰუმანიტარულ კვლევათა რესპუბლიკური ინსტიტუტის მთავარი მეცნიერი თანამშრომელი
- ა. ხალიდოვი** – ჩეჩნეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი
- ს. პაზოვი** – ყარაჩაი-ჩერქეზეთის ხალხთა ენების კვლევითი ცენტრის დირექტორი
- ბ. ხარსიევი** – ჩ. ახრიევის სახელობის ინგუშეთის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის ეთნოლოგიის განყოფილების გამგე
- მ. ჩუხუა** – თსუ ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის კავკასიოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ინსტიტუტის ხელმძღვანელი
- ვ. შენგელია** – თსუ არნ. ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტის მთის იბერიულ-კავკასიურ ენათა განყოფილების ხელმძღვანელი

## მ ო ხ ს ე ნ ე ბ ე ბ ი

- მ. დლონტი** (თბილისი), მსაზღვრელ-საზღვრულის სემანტიკური ფუნქციონირებისათვის (ძვ.ქართ. გული გონიერი)
- კ. ვამლინგი** (მალმო), წინადადების ფარდი საკუთარი სახელები ქართულში
- ზ. მალაევა** (მაჰაჩყალა), მრავლობითი რიცხვის გამოხატვის საშუალებანი ხუნძურ ენაში
- ნ. არდოტელი** (თბილისი), კლასის გრამატიკული კატეგორიის რეკონსტრუქციისათვის ნახურ-დადესტნურ ენებში
- ო. დიბიროვი** (მაჰაჩყალა), კლასის გრამატიკული კატეგორია ხუნძურ ენაში (ზაქათალის დიალექტის მასალის მიხედვით)
- ო. ჩაჩანიძე** (ქუთაისი), ჰუგო შუხარდტის რეცენზია სილოვან ხუნდაძის ნაშრომზე „სალიტერატურო ქართული“
- რ. ლოლუა** (თბილისი), კლასის გრამატიკული კატეგორიის ექსპონენტთა რეკონსტრუქციისათვის ლეზგიურ ენებში

შ ე ს ვ ე ნ ე ბ ა – 13<sup>00</sup> – 14<sup>00</sup>

მეორე სხდომა – 14<sup>00</sup>–17<sup>00</sup>

თავმჯდომარეები: **ა. ხალიდოვი, მ. ჩუხუა**

- ს. პაზოვი** (კარაჩაევსკი), არსებით სახელთა მრავლობითი რიცხვის ფორმები აზაზურ ენაში (თანამედროვე მდგომარეობა და ფორმანტა უნიფიკაციის პერსპექტივები)
- მ. ჩუხუა** (თბილისი), ლატერალური შესატყვისობის კიდევ ერთი სახეობისათვის იბერიულ-კავკასიურ ენებში
- რ. ფარეულიძე** (თბილისი), პირის კატეგორია ჩეჩნური ენის ქისტურ დიალექტში
- ა. მაგომედოვი** (მაჰაჩყალა), სახელური მეტყველების ნაწილები ხუნძურ ენაში
- ო. ბაგიროკოვა, ი. ლანდერი** (მოსკოვი), მრავლობითი რიცხვის არასტანდარტული გამოყენება ადიღეურ ენაში
- ზ. კიკვიძე** (თბილისი), ინტერფიქსი და მისი როლი გრამატიკალიზაციის პროცესში
- ა. როსტოვეც-პოპიელი** (მაინცი), ერთი ტიპოლოგიურად არაცხადი მოვლენის შესახებ მეგრულ მორფოსინტაქსში
- ნ. მეტრეველი** (პარიზი), ადამიანის სხეულის ნაწილების აღმნიშვნელი (სომატური) ლექსიკის ზოგიერთი ფუნქციის შესახებ
- თ. ზურკულაძე** (თბილისი), ერთი ტიპის სამწევრა სახელური შესიტყვებისათვის
- ო. აბდულაევა** (მაჰაჩყალა), ნამყო სრული დროის ფორმები აზვასურ ენაში

## 10 ნოემბერი

მესამე სხდომა – 10<sup>00</sup> – 13<sup>00</sup>

თავმჯდომარეები: **ნ. არდოტელი, ზ. მალაევა**

- ბ. ხარსიევი** (მაგასი), ნახური ენის კუთვნილების შესახებ
- გ. გვანცელაძე, თ. გვანცელაძე** (თბილისი-სოხუმი), ქართული და აფხაზური ენების მორფოლოგიური ტიპოლოგია
- მ. ლომია, რ. ქურდაძე, ქ. მარგიანი, ნ. ჭუმბურიძე** (თბილისი), არ და მისი ფარდი ნაწილაკები ზმნურ ფორმებთან ქართველურ ენებში: სემანტიკური დიფერენციაციის საკითხი
- ა. ალიგაჯიევა** (მაჰაჩყალა), გრამატიკული კლასის რეალიზაცია ბეჟიტური ენის აბსოლუტივებში
- რ. ხალიდოვა** (მაჰაჩყალა), კაუზატივის კატეგორია კარატაულ ენაში
- თ. ვაშაკიძე** (თბილისი), მსაზღვრელ-საზღვრულის ბრუნების ტიპები თანამედროვე ქართულში (ატრიბუტული მსაზღვრელი)
- თ. ლომთაძე, ც. ჯანჯღავა** (თბილისი), ბრუნების ზოგი თავისებურებისათვის ქართულში (ებრაელთა მეტყველების მიხედვით)
- დ. ახვლედიანი, ნ. ახვლედიანი** (ბათუმი), ჩერქეზულ-ადიღური ნაკვალევი ბათუმის შემოგარენში
- თ. გუჩუა** (ქუთაისი), ლექსიკურ-გრამატიკულ ოპოზიციათა ნეიტრალიზაცია შესრულებით გამონათქვამებში
- მ. შიხაბუდინოვი** (ხასავიურთი), გრამატიკულ კლასთა ზოგი თავისებურების გამოხატვის ფორმები ხუნძური ენის ინგერდახის კილოკავში
- დ. კაკაშვილი** (თბილისი), ქართულ-ნახური ლექსიკური შეხვედრები

შესვენება – 13<sup>00</sup> – 14<sup>00</sup>

თ ა ვ მ ჯ დ ო მ ა რ ე ბ ი: **თ. გვანცელაძე, ს. პაზოვი**

- მ. ზაგომედოვი** (მაჰაჩყალა), რიცხვის კატეგორია დარგული ენის ტოპონიმიკურ სისტემაში
- თ. მახარობლიძე** (თბილისი), ზმნისწინი როგორც პოლიფუნქციური კატეგორია
- ქ. დათუკიშვილი** (თბილისი), ცალკე მდგომ კითხვით-კუთვნილებით ნაცვალსახელთა ბრუნების თავისებურებანი თანამედროვე ქართულში
- ვ. შენგელია** (თბილისი), კიდევ ერთხელ ოდნაობითი ხარისხის შესახებ
- ს. შიხალიევა** (მაჰაჩყალა), ზმნის გრამატიკულ კატეგორიათა დისკურსიული მარკერები თაბასარანული ენის ონლაინლექსიკონის კონკორდანსში
- რ. გერსამია, თ. სხულუხია** (თბილისი), პოტენციალისისა და კაუზატივის გრამატიკულ კატეგორიათა მიმართება მეგრულში
- ქ. ადუხოვა** (მაჰაჩყალა), თავაზიანობის კატეგორია დალესტნელთა კომუნიკაციურ კულტურაში
- ც. ჯანჯღავა** (თბილისი), დაახლოებითი შინაარსის რიცხვითი სახელები მეგრულში
- მ. ლაბარტყავა** (თბილისი), I და II პირის ნაცვალსახელებთან ცალკე მდგომ თანდებულთა გამოყენებისათვის
- მ. თეთრაძე** (თბილისი), ე. წ. ქართული „გადიების ენის“ კვლევისათვის
- ხ. კადაჩიევა** (მაჰაჩყალა), გენტივის როლი კუთვნილების კატეგორიის რეალიზაციაში

## 11 ნომბერი

მეხუთე სხდომა – 10<sup>00</sup> – 14<sup>00</sup>

თავმჯდომარეები: **ბ. ბერსიროვი, ვ. შენგელია**

- ნ. მაჭავარიანი** (თბილისი), მოჩვენებითობის კილოს -შა სუფიქსის წარმომავლობისათვის აფხაზურში
- ო. აბდულაევი** (მაჰაჩყალა), თვისების მუდმივობისა (განგრძობითობისა) და მდგომარეობის კატეგორია ლაკურ ენაში
- ო. ჩანტლაძე** (თბილისი), ზოგი ნასესხები ლექსემის ისტორიიდან ქართველურ ენებში
- ბ. ბერსიროვი** (მაიკოპი), არსებითი სახელის გრამატიკული კატეგორიები უბიხურ ენაში აფხაზურ-ადილურ ენებთან შედარებით
- ა. ხალიდოვი** (გროზნო), ასპექტუალურობა და ჯერობის „ასპექტი“ ჩეჩნურ ენაში

მუშაობის შეჯამება

სიმპოზიუმის დახურვა